

VELIKONOCE

OBRÁZKOVÝ SLOVNÍK PRO DĚTI

- základní symboly Velikonoc

Beránek

V křesťanství beránek symbolizuje památku na Ježíše Krista, který byl právě jako nevinny, čistý a poslušný beránek obětován a jeho krev zachránila pokřtěné od hříchů.

Jidáše

Jidáše je sladké pečivo různých tvarů, pomazané medem. Jedlo se na Zelený čtvrtek a mělo připomínat provaz, na kterém se oběsil Jidáš.

Kočky

Kočky představují nejen jaro, ale váží se také k Velikonocům. Na Květnou neděli se v kostelích symbolicky světí vrbové proutky s kočkami. Věřilo se, že posvěcené vrbové proutky s kočkami mají ochraňovat před zlou mocí.

Koledování

Koleda o velikonočním pondělí patří k dosud stále dodržovaným a oblíbeným velikonočním zvykům. Na koledu chodí zásadně jen chlapci a muži. Koledovat domů se chodí jen k příbuzným nebo dobrým známým, venku je ale možné pomlázkou vyšlehat každou dívku nebo ženu. Tradiční odměnou za koledu jsou vajíčka, ale i sladkosti a velmi často to také je sklenička alkoholu.

Líto

Tak se říká stromku, který je ozdobený skořápkami vajec a pentlemi symbolizující jaro. Tyto stromečky nosily děti na Smrtnou neděli po obci.

Mazanec

Mazanec, jak ho známe dnes, sladké pečivo s rozinkami, se peče od 18. století. Má kulatý tvar připomínající slunce, kterého bude v dalších dnech přibývat. Na vršku se mazanec nařízl do kříže, připomínající ukřižování Krista.

Osení

Vysévání obilí znamená počátek zemědělských prací. Lidé si obilí vysévají i doma, do misek a talířů, aby rostoucí zelená travička přivedla přicházející jaro i do jejich domovů a společně s dalšími jarními květinami a ozdobami navodila tu pravou jarní atmosféru. Zelená je barvou jara.

Pomlázka

Mladé proutky z vrby, břízy nebo jalovce spletené do sebe. Rukojeti mohou být pletené zdobně a na konci navázané stuhy, které na pomlázku váží chlapcům dívky za koledu a vyšlehání.

Řehtačka

Jelikož od Zeleného čtvrtku po Bílou sobotu zvony mlčely („odlétaly do Říma“), ke svolání k bohoslužbám lidem musely posloužit jiné nástroje: různé řehtačky, klapačky, mlýnky, trakářky a všechno jiné, co vydávalo rámus.

Říkadla

Velikonoční říkanka

Hody, hody doprovody,
dejte vejce malovaný,
Nedáte-li malovaný,
dejte aspoň bílý,
slepička vám snese jiný.

Říkanek a básniček patří k pomlázce stejně jako vajíčka. „Hody, hody, doprovody...“ zná asi každý, ale existuje jich mnohem víc a všechny mají svůj neopakovatelný velikonoční půvab. Kdo koleduje s nějakou jinou méně známou říkankou má v košíčku většinou i mnohem víc vajíček.

Vajíčka

Vejce je symbol nového života, naděje, plodnosti, zrození, ale i smrti. Začátku a konce. Na Velikonoce se uvařená vejce různými technikami malují a zdobí. Říká se jim **kraslice**. Zdobila se plná, vařená, převážně slepičí vejce, někdy i husí, holubí, od perliček.

Zajíček

Tento symbol pochází z Německa, kde právě dětem přináší zajíček vajíčka, a to hlavně čokoládová. U nás není tolik rozšířený, ale v některých částech republiky můžeme najít tradice, kdy děti hledají vajíčka schovaná zajíčkem nebo slepičkou či kohoutkem. A co symbolizuje? Je symbolem štěstí.